

Sygn. akt: XIV C 930/21 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2022 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy XIV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Anna Samosiuk

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2022 r. w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko (...) Company z siedzibą w Irlandii

o zapłatę

1. Oddala powództwo,
2. Zasądza od powoda na rzecz pozwanego 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt: XIV C 930/21

UZASADNIENIE

W dniu 27 lutego 2020 r. powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wystąpiła z pozwem przeciwko (...) Company z siedzibą w S., Irlandia (...) Company sp. z o.o. Oddział w Polsce z siedzibą w W., domagając się zapłaty na swoją rzecz kwoty 750 Euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 500 euro od dnia 26 października 2018r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 250 euro od dnia 3 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że M. M. (1), M. M. (2) oraz G. G. byli pasażerami obsługiwanego przez pozwaną lotu o oznaczeniu nr (...) z D. do B.. Zgodnie z rozkładem, lot miał rozpocząć się w dniu 10 sierpnia 2018 r. o godz. 6.45 czasu lokalnego a zakończyć się w tym samym dniu o godz. 8.20 czasu lokalnego. Lot ten został odwołany. O odwołaniu lotu pasażerowie dowiedzieli się dnia 8 sierpnia 2018 r., czyli na dwa dni przed planowaną datą wylotu. Przewoźnik nie zaproponował lotu alternatywnego. Wskazując na powyższe powód podniósł, że pasażerom przysługiwało prawo do żądania zapłaty odszkodowania na podstawie Rozporządzenia nr 261/2004. Powód wyjaśnił, że jego legitymacja czynna wynika z zawarcia z pasażerami umów przelewu powierniczego wierzycielności, o czym pozwany został poinformowany. Powód wskazał, że działając w imieniu pasażerów złożył reklamacje dotyczące odwołanego lotu wzywając pozwanego do zapłaty odszkodowania. Pozwany odmówił zapłaty. Powód wskazał nadto, że lot, którego pozew dotyczy, miał zostać zrealizowany na podstawie Warunków i Postanowień Pozwanej w brzmieniu z dnia 15 sierpnia 2017 r. W art. 2 tego dokumentu dokonano wyboru prawa właściwego, w związku z czym do rozstrzygnięcia sporu zastosowanie znajdzie Konwencja Montrealska, stosowane wprost przepisy Rozporządzenia oraz, w zakresie w nich nieuregulowanym, prawo irlandzkie.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym dnia 14 października 2020 r. orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany skutecznie wniósł sprzeciw od powyższego orzeczenia domagając się odrzucenia pozwu, ewentualnie oddalenia powództwa w całości i zasądzenia na swoją rzecz od powoda kosztów procesu. Pozwany podniósł zarzut braku jurysdykcji sądu polskiego, wskazując, iż zgodnie z umową przewozu sądy dokonały dla rozstrzygnięcia sporów, które mogą między nimi zaistnieć, wyboru sądów irlandzkich. Ponadto pozwany podniósł zarzut nieważności umowy cesji, wobec jej prawnej niedopuszczalności, podnosząc, iż przelew wierzytelności z tytułu odszkodowania za odwołanie lotu skutkuje zmianą właściwości zobowiązania, zatem jest prawnie nieodpuszczalny wobec brzmienia art. 509 § 1 k.c. Podniósł również zarzut przedawnienia wierzytelności, przywołując się przy tym na art. 205c Prawa lotniczego oraz art. 778 k.c., przewidujące roczny termin przedawnienia roszczeń z tytułu umowy przewozu lotniczego, liczony od daty, w której odbyć miał się lot odwołany.

Ustosunkowując się do okoliczności i zarzutów podniesionych w sprzeciwie od nakazu zapłaty powód podniósł, że żaden z przepisów nie wyłącza możliwości zbycia wierzytelności o zapłatę odszkodowania za odwołany lot. Wskazał również, że postanowienia Regulaminu dotyczące jurysdykcji winny być uznane za niedozwoloną klauzulę umowną, albowiem ograniczają one prawo pasażerów do dochodzenia odszkodowania. Odnosząc się do kwestii przedawnienia podniósł, że strony umowy dokonały wyboru prawa irlandzkiego dla rozstrzygnięcia sporów, w związku z czym zastosowanie znajdzie Konwencja Montrealska a w kwestiach nieuregulowanych prawo irlandzkie, na gruncie którego termin przedawnienia roszczenia będącego przedmiotem procesu wynosi 6 lat.

W dalszym toku procesu, strony podtrzymywały swoje stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

Pasażerowie M. M. (1), M. M. (2) oraz G. G. dokonali rezerwacji i opłacili obsługiwany przez pozwanego lot (...) zaplanowany na dzień 10 sierpnia 2018 r. z D. (...) do B. (...). Lot ten miał zgodnie z rozkładem rozpocząć się o godz. 6.45 czasu lokalnego, a zakończyć się w tym samym dniu o godz. 8.20 czasu lokalnego. Lot został jednak odwołany, o czym poinformowano pasażerów w dniu 8 sierpnia 2018 r. Pasażerom nie zaproponowano lotu alternatywnego. Odległość pomiędzy lotniskami w B. i w B. liczona według metody trasy po ortodromie wynosi 822 km.

O. ści bezsporne

Na podstawie umowy przelewu powierniczego, wierzytelność z tytułu naruszenia warunków umów przewozu lotniczego zawartych z M. M. (1), M. M. (2) oraz G. G. nabyła powódka. Pozwana została poinformowana przez pasażerów o przelewie wierzytelności drogą elektroniczną. W dniu 12.03.2020 r. Działając w imieniu pasażerów, powódka złożył reklamację dotyczącą odwołanego lotu, wzywając pozwanego do zapłaty odszkodowania w terminie 30 dni od daty otrzymania reklamacji. Pozwany odmówił uiszczenia należności.

O. ści bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Okoliczności faktyczne, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, nie były pomiędzy stronami sporne.

Odnosząc się do zarzutu pozwanego dotyczącego braku jurysdykcji krajowej należy wskazać, że był on nieuzasadniony. Jurysdykcja w niniejszej sprawie wynika z art. 7 pkt 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Zgodnie z tym przepisem, powódka mogła wytoczyć powództwo przed sąd miejsca wykonania umowy, tj. w miejscu planowanego zakończenia odwołanego lotu.

Pozwany powoływał się na zapis art. 2.4 (...) Regulaminu P., w którym wskazano, że w braku odmiennych postanowień wynikających z Konwencji lub obowiązującego prawa, umowa przewozu zawarta z przewoźnikiem,

Ogólne Warunki Przewozu oraz Regulamin, podlegają interpretacji zgodnie z przepisami prawa irlandzkiego i wszelkie spory wynikające lub związane z umową przewozu będą podlegały jurysdykcji irlandzkich sądów. Podkreślić jednak należy, że powyższe regulacje mają zastosowanie jedynie przy braku odmiennych uregulowań wynikających z obowiązującego prawa, które jak wyżej wskazano w tym przypadku obowiązują.

W tym miejscu należy również wskazać, że nabywca wierzytelności może powołać się na abuzywność umownej klauzuli jurysdykcyjnej wobec konsumenta (wyrok (...) w sprawie C-519/19). W myśl przepisu art. 3851 k.c. wdrażającego cele Dyrektywy Rady 93/13/EWG, abuzywność postanowienia umownego wiąże się ze spełnieniem łącznie czterech warunków, tj. zawarcia umowy z konsumentem, brakiem indywidualnego uzgodnienia jego treści, ukształtowaniem praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszający jego interesy, a także niemożnością jego klasyfikacji jako postanowienia sformułowanego jednoznacznie, a odnoszącego się do głównych świadczeń stron. W ocenie Sądu, powyższe przesłanki zostały w rozpoznawanej sprawie spełnione. Zgodnie z zawartą pomiędzy stronami umową główne świadczenia stron polegały na zapłacie przez konsumenta określonej ceny, a po stronie przewoźnika na wykonaniu przewozu, a zatem oceniane pod kątem abuzywności postanowienie wyłączające jurysdykcję krajową nie dotyczyło głównych świadczeń stron.

Dokonując oceny prawnej zapisów postanowień regulaminu sformułowanego przez pozwanego przewoźnika, zauważyć należy, że objęte treścią regulaminu postanowienie dotyczące jurysdykcji sądów w sporach pomiędzy konsumentem a przewoźnikiem w żaden sposób nie może być uznane za podlegające indywidualnemu uzgodnieniu. Pasażer aby kupić bilet za pośrednictwem strony internetowej pozwanego musiał zaakceptować Ogólny Regulamin P. R. i nie miał jakiegokolwiek wpływu na postanowienia w nim się znajdujące. Rażące naruszenie interesów konsumenta ma miejsce wówczas, gdy postanowienie umowne znacząco odbiega od uczciwego sposobu ukształtowania praw i obowiązków stron umowy. Ustalenie natomiast, czy zachodzi sprzeczność z dobrymi obyczajami musi opierać się na wyważeniu czy przedsiębiorca traktujący konsumenta w sposób sprawiedliwy i słuszny mógłby racjonalnie spodziewać się, że konsument zgodziłby się na sporne postanowienie wzorca w drodze negocjacji indywidualnych (wyr. ETS z 14 marca 2013 r. w sprawie C-415/11, Aziz, pkt 68 i 69, powołany za P. Mikłaszewicz, Kodeks cywilny. Komentarz, red. de Konrad Osajda, 2015" C.H.Beck, Wydanie 13).

W rozpoznawanej sprawie Sąd uznał, że zapis regulaminu zapewniający w sporach z konsumentem jurysdykcję sądów irlandzkich jest abuzywny, albowiem ogranicza traktatowe prawo obywatela państwa członkowskiego UE do skutecznej ochrony sądowej. Powyższe postanowienie regulaminu nie wiązało zatem powoda.

Oceny powyższej nie zmienia okoliczność, iż wierzytelność dochodzona pozwem stała się w tym przypadku przedmiotem przelewu na rzecz przedsiębiorcy, bowiem w myśl art. 513 § 1 kc, dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

W ocenie Sądu, na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut pozwanego dotyczący niedopuszczalności przelewu roszczenia odszkodowawczego regulowanego art. 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów. Art. 509 kc stanowi, że wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Jak trafnie wskazała strona powodowa, przepisy Kodeksu cywilnego oraz Rozporządzenia 261/2004 nie przewidują zakazu zbywania roszczenia o odszkodowanie za spóźniony/odwołany lot. Roszczenie oparte na przepisie art. 7 przywołanego rozporządzenia ma charakter majątkowy, nie ma ściśle osobistego charakteru, nie jest szczególnie związane z osobą pasażera, ma charakter zryczałtowany. Dla jego istnienia i wysokości nie ma zatem znaczenia istnienie i rozmiar rzeczywistej krzywdy (w przeciwieństwie do roszczeń o zadośćuczynienie opartych na art. 445 §1 kc czy 448 kc), a zatem przepis art. 449 kc ograniczający zbywalność roszczeń za szkody na osobie oraz roszczeń o zadośćuczynienie nie znajduje w tym przypadku zastosowania.

Art. 5 ust. 1 lit. c) Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 stanowi, że w przypadku odwołania lotu pasażerowie, których to odwołanie dotyczy, mają m.in. prawo do odszkodowania od obsługującego ich przewoźnika lotniczego. Wysokość odszkodowania określona w art. 7 ust. 1 a-c Rozporządzenia wynosi 250 euro dla wszystkich lotów o długości do 1500 kilometrów, 400 euro dla wszystkich lotów wewnątrzspółnotowych dłuższych niż 1500 kilometrów i wszystkich innych lotów o długości od 1500 do 3500 kilometrów. Zgodnie z art. 7 ust. 1 w/w Rozporządzenia, przy określaniu odległości podstawą jest ostatni cel lotu, do którego przybycie pasażera nastąpi po czasie planowego przylotu na skutek opóźnienia spowodowanego odmową przyjęcia na pokład lub odwołaniem lotu. Według art. 7 ust. 4 odległości podane w ust. 1 mierzone są metodą trasy po ortodromie, którą to trasę należy rozumieć, jako najkrótszą drogę pomiędzy dwoma punktami na powierzchni kuli ziemskiej.

Co do zasady przysługuje odszkodowanie za odwołany lot na trasie krótszej niż 1500 km w wysokości 250 euro, o ile nie zaistniały okoliczności wyłączające odpowiedzialność przewoźnika.

Pozwany w toku procesu nie powołał się na jakiegokolwiek okoliczności zwalniające go od odpowiedzialności określonej w art. 5 i 7 wskazanego rozporządzenia. W tym stanie rzeczy roszczenia powoda uznać należało za usprawiedliwione co do zasady i wysokości.

Powyższe okoliczności nie uzasadniały jednak uwzględnienia powództwa z uwagi na podniesiony zarzut przedawnienia.

Zgodnie z art. 775 k.c., przepisy tytułu niniejszego (dotyczące umowy przewozu) stosuje się do przewozu w zakresie poszczególnych rodzajów transportu tylko o tyle, o ile przewóz ten nie jest uregulowany odrębnymi przepisami. Niewątpliwie jednak, umowa przewozu lotniczego regulowana jest również przepisami odrębnymi zawartymi w ustawie z dnia 03 lipca 2002r. Prawo lotnicze. Zgodnie z art. 205 ust. 1 w/w ustawy, do umowy przewozu lotniczego, w tym czarteru lotniczego oraz do innych stosunków cywilnoprawnych związanych z przewozem lotniczym, nieuregulowanych przepisami niniejszej ustawy i umowami międzynarodowymi, stosuje się przepisy prawa cywilnego. Natomiast, w myśl art. 208 ust. 1 Prawa lotniczego przewoźnik lotniczy odpowiada za szkody w przewozie pasażerów, bagażu i towarów na zasadach określonych w umowach międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, stosownie do zakresu ich stosowania. Przewoźnik lotniczy odpowiada zatem również z tytułu odszkodowania za odwołany lot uregulowanego art. 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004. Jednakże, art. 205c ust. 7 Prawa lotniczego stanowi równocześnie, że roszczenia majątkowe pasażerów wynikające z przepisów, o których mowa w ust. 1 (w tym roszczeń majątkowych wynikających z przepisów Rozporządzenia nr 261/2004/WE), przedawniają się z upływem 1 roku od dnia wykonania przewozu, a w przypadku gdy przewóz nie został wykonany - od dnia, w którym miał być wykonany. Przepis ten wyraźnie wskazujący okres przedawnienia roszczeń z art. 7 w/w Rozporządzenia wprowadzono w życie 01.04.2019r., jednak już uprzednio zastosowanie w tym zakresie znajdował art. 778 kc określający termin przedawnienia roszczeń z tytułu umów przewozu (w tym opartych na art. 7) również na okres jednego roku. Stanowisko o zastosowaniu do kwestii przedawnienia roszczeń związanych z umową przewozu lotniczego polskiego prawa cywilnego, podzielane przez Sąd orzekający, jednoznacznie sformułował Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 marca 2017r. (III CZP 111/16) stwierdzając, iż roszczenie pasażera w przypadku odwołania lotu, jego opóźnienia lub odmowy przyjęcia pasażera na pokład przedawnia się z upływem terminu rocznego zastrzeżonego dla umowy przewozu wg art. 778 k.c.

Zgodnie z wyrokiem z dnia 22 listopada 2012 r., C-139/11, termin do wytoczenia powództwa o odszkodowanie, o którym mowa w art. 5 i 7 rozporządzenia nr 261/2004, powinien być ustalany według przepisów każdego państwa członkowskiego regulujących przedawnienie roszczeń. Kwestia przedawnienia została zaliczona przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej do zasad proceduralnych, dotyczących wytaczania powództw przed sądami, których regulacja pozostaje w kompetencji państw członkowskich, z zastrzeżeniem obowiązku przestrzegania zasad równoważności i skuteczności.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał, że określony w art. 35 Konwencji montrealskiej 2-letni termin wygaśnięcia prawa dochodzenia odszkodowania nie ma zastosowania do roszczeń przewidzianych w rozporządzeniu nr 261/2004.

Sąd nie podzielił również stanowiska powoda co do tego, iż pasażerowie odwołanego lotu i pozwany zawarli umowę poddającą umowę przewozu prawu irlandzkiemu. Powód twierdził, że zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (R. I) mógł poddać sprawę prawu irlandzkiemu, ponieważ siedziba głównego organu zarządzającego przewoźnika znajduje się w I. Zakres zapisu znajdującego się w regulaminie przewoźnika nie tworzy jednak takiej podstawy. Po pierwsze, postanowienie regulaminu zawarte w art. 2.4 przewiduje własne zastosowanie jedynie przy braku odmiennych uregulowań wynikających z obowiązującego prawa (które w prawie polskim ustanowiono). Po wtóre, brak jest przesłanek do uznania, iż strony zawartej umowy przewozu uzgodniły i miały zamiar objąć właściwością prawa irlandzkiego konkretną kwestię przedawnienia.

Mając powyższe na względzie należał uznać, że skoro odwołany lot odbyć miał się w dniu 10 sierpnia 2018 r. to termin przedawnienia roszczeń upłynął z dniem 10 sierpnia 2018 r, pozew złożono zatem już po upływie terminu przedawnienia.

Mając powyższe na względzie, powództwo oddalono.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc, uwzględniając zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych. Na koszty poniesione przez pozwanego zostały opłacone skarbowa należna od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz minimalne wynagrodzenie adwokata przewidziane dla wartości przedmiotu sprawy wskazanego w pozwie – tj. 900 zł, w zgodzie z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

SSR Anna Samosiuk

Sygn. akt II Ca 452/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2023 roku Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia SO Bogumił Goraj po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2023 roku w Bydgoszczy, na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko (...) Company z siedzibą w Irlandii o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 lutego 2022 r. wydanego w sprawie XIV C 930/21 upr

I. oddala apelację

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 450,00 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) kosztów postępowania apelacyjnego